

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto • \$6.00
Za pol leta • \$3.00
Za New York celo leto • \$7.00
Za inozemstvo celo leto • \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NO. 44. — STEV. 44.

NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 23, 1932. — TOREK, 23. FEBRUARJA 1932

The largest Slovenian Daily in
the United States.

Issued every day except Sundays
and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX

JAPONCI NE MOREJO STRETI KITAJSKEGA ODPORA

SOVJETSKA RUSIJA BO NAJBRŽ KMALU PRISILJENA POSEČI V JAPON-KITAJSKI SPOR

Kitajci so bili pripravljeni na japonski napad ter so eksplodirali skladišče min. — Dva japonska aeroplane sta bila izstreljena. — Kitajci dementirajo poročila, da je bil general Ting Kai ujet. Megla in dež ovirata vojaške operacije. — Japonci nameravajo poslati več svojega vojaštva v severni del Mandžurije.

SANGHAJ, Kitajska, 21. februarja. — Do noči so grmeli na obeh straneh topovi, proti jutru je pa streljanje nekoliko ponehalo. Japoncem se je z velikimi žrtvami posrečilo zabiti klin v kitajsko fronto. Včerajšnji boji so bili najhujši izza časa, ko so Japonci uvedli ofenzivo. Kitajci so se s čudovito vztrajnostjo ustavljal svojemu bolje opremljenumu in bolj izvežbanemu nasprotniku. Predno so Japonci zavzeli mesto Kiangwan, so jim Kitajci predili neprijetno presenečenje. Eksplodirali so nameč veliko skladišče min, in eksplozija je precej razredčila japonske vrste.

Kitajci poročajo, da so zajeli štiri japonske tanke ter izstrelili dva japonska zrakoplova.

Tekom včerajšnjih bojev sta imeli obe stranki precejšnje izgube, toda natančnega števila mrtvih oziroma ranjenih ni bilo mogoče določiti.

SANGHAJ, Kitajsko, 22. februarja. — Japonci se pripravljajo na nadaljni napad na 19. kitajski armadni zbor, ki se je utrdil za mestom Kiangwan. Gosta megla in dež precej ovirata operacije. Danes ni stopila artillerija v akcijo, ampak se obe stranki omejujeta le na infanterijske spopade.

Kitajci so dvakrat poskušali iztrgati Japoncem mesto Kiangwan, kar se jim pa ni posrečilo.

Japonci so stavljali vse svoje upanje v tanke, toda Kitajci so previdno podminirali skoro vse ozemlje, iz katerega so se morali umakniti. Kakor hitro stopijo tanki v akcijo, začno pokati mine.

Kitajci so danes odločno dementirali poročilo, da je bil njihov general Ting Kai ujet. Temu nasproti pa izjavljajo, da so ujeli petsto japonskih vojakov.

Japonci so skušali včeraj prebiti kitajsko fronto, ki je dolga osemnajst milj ter sega od Čapeja pa do utrdb pri Woohsungu. Namena jim pa ni uspela.

MOSKVA, Sovjetska Unija, 22. februarja. — Vojni komesar Klement Vorošilov je izdal danes proglašenje o povabilu novih milijonov novih vojakov, ki bodo vselej ustreznih namenov ustanovljenih na Daljnem izoku.

Po njegovem zatrdilu skušajo belogardisti v družbi raznih imperijalističnih skupin zavzeti precejšnji del sovjetskega ozemlja na Iztoku.

Vorošilov je opisal krvoprelitje na Kitajskem, ki je v silnem nasprotju z govorom, ki jih imajo državniki na razorožitveni konferenci v Ženevi.

Na vzhodu in zapadu kujejo načrte za intervencijo, — je rekel Vorošilov, toda mi bomo tudi zanaprej vztrajali na svojem dosedanjem stališču, namreč, da nočemo imeti niti najmanjšega koščka tujega ozemlja, pod nobenim pogojem pa ne bomo dovolili, da bi nam kdo vzel košček našega ozemlja.

MUKDEN, Mandžurija, 23. februarja. — V Chienao okraju v severnem delu Mandžurije so izbruhnili resni nemiri. Japonska bo najbrž poslala svoje vojaštvvo na točke, ki so v neposredni bližini sovjetske meje. Japonska vlada pravi, da so nemire začeli kitajski agentje.

Posebno velika napetost vlada baje v mestu Imenpe, ki je važno železniško križišče.

Japonski poveljnik v Harbinu je dobil poročilo, da so kitajski banditi oplenili Imenpe in da terorizirajo tamostne Japonce, katerih je sto po številu.

Francija ima novo ministrstvo

AMER. LEGIJA ZA NEZAPLOSENE

Amer. Legija se je pripravljala šest tednov. Prejšnji teden je pričela s poslovanjem. 30,000 dobilo delo.

Po šesttedenskem pripravljanju je "Narodna vojna proti depresiji" pričela s svojim delom 15. februarja. V treh dneh je našla ta organizacija 30,000 brezposelnim delo.

To kampanjo vodijo skupno American Legion, Association of National Advertisers, American Federation of Labor in Legion Auxiliary, katere korporacije združujejo pet milijonov mož in žensk. Tej kampanji se je pridružilo še nad dvajset raznih organizacij, tako da šteje celo organizacija nad dvajset milijonov oseb.

Namen te velike kampanje je preskrbti milijon brezposelnim delo. Organizacija ima svoj sedež v Biltmore hotelu, od koder izdaja svoja navodila vsem raznimi odboru kampanje. Poveljnik Legije Henry L. Stevens je predsednik, druge urade pa zavzemajo možje, ki so se že mnogokrat izkazali v slenih oaganizacijah.

Pozemski odbori v različnih krajih imajo naloži najti delo in potrebnih denarja za plačilo delavcem. Nekateri člani teh odborov hidijo od hiše do hiše in iščijo nadavna dela pri hiši.

Predsednik se obrača na vse društva, da mu pomagajo pri tej kampanji.

Od 15. februarja mu je bilo prištehanih več sto odborov in so mu sporočili, da so dosegli že velik uspeh, kar dokazuje, da je bilo potrebno začeti s to kampanjo.

Kampanja ima v svojem načrtu predavanja po radiju, oglaševanje po časopisih, zborovanja, kar vse ima namen združiti prijatelje zaupanja in pozivljati javnost, da zopet prične kupovati razno blago.

Kot zastopnika v tej pomožni organizaciji je predsednik American Federation of Labor William Green imenoval Matthewa Wolla, ki je načelnik odbora delavske organizacije.

Kot načelnik za oglase in objave v tujezničnih časopisih, William Hewitt, bo objavil poročila za 12 milijonov ljudi, ki beroje tujeznične časopise.

Vsakdo ima priložnost pomagati tej organizaciji, da se izkopile Amerika iz depresije. Dosedanji uspehi dokazuje, da je ameriški narod sredstva, da zoper dobi delo najmanj milijon brezposelnim.

Voditelji organizacije ne misljijo končati samo z enim milijonom. To je samo prva kvota. Ako bo dosegzen prvi milijon, bo drugega tem lažje dobiti.

MALO MIRU V ZGODOVINI

Varšava, Poljska, 22. februar. — Statistika, katero je zbralo Državno mednarodno pravo je bila danes objavljena in iz nje razvidno, da pozna zgodovino same 268 let miru in 3153 let vojne.

Društvo je zasledovalo zgodovino skozi 3421 let ter je iznašlo, da je bilo v tem času sklenjenih 8000 mirovnih pogodb, ki so povprečno trajale po dve leti.

H. HOOVER POČAŠČEN

V nedeljo je bil predsednik Hooverju v cerkvi odkazan Washingtonov stol. — Washington je obiskoval cerkev.

Alexandria, Va., 22. februarja. — V nedeljo sta predsednik Hoover in Mrs. Hoover sedela v cerkvi na stolih, v katerih sta redno vsak nedelji sedela, priki predsednik Združenih držav, George Washington in Mrs. Martha Washington.

Oktobi cerkve je močna železna ograja in mnogo nagrobnih spomenikov, ki nosijo znake starosti.

Zunaj je množica pozdravljala predsednika in predsednikovo ženo, ko sta stopila iz avtomobila ter korakala med grobovi v majhno cerkev, ki je bila natlačena polna. Pražnina oblike je bila v velikem nasprotju z bleko vsakdanjih obiskovalcev cerkev.

Ko je predsednik prestolil prag cerkve, se vsi vstali do časa, ko je bil Hooverju v njegovi ženi odkazan prostor št. 60. Pastor sam je odpri malo vrata do stolov in predsednik in žena sta sedla.

Stola sta majhna in trda — lesena. Na strani ob sidlu je stala velika ameriška zastava.

Cerkveno opravilo je bilo v proslavo dvestoletnice rojstva George Washingtona.

ALEKSANDER JE ODLIKOVAN

Beograd, Jugoslavija, 22. februar. — Romunski kralj Karol je podelil jugoslovanskemu kralju Aleksandru veliki zasluzni križe v spomin na desetletnico, ko je bil Aleksander imenovan za častnega polkovnika romunske konjenice.

ŠE VEDNO PODJETEN STAR MOŽ

Fond du Lac, Wisc., 22. februar. — V teh časih, ko delujejo razne organizacije na to, da bi bogatini prenehali kupitičiti denar in da bi imeli zaupanje v bodočnosti, je nekaj posebnega zadova Williama Stantonra iz Adele, Wisc.

Stanton je star 107 let in je bil delavce na neki farmi v Adelle. Zdaj pa hoče postati neodvisen ter bo pridel kel svojo obrt obrezovanje dreves.

GROF KAROLYI JE NEVARNO BOLAN

Budimpešta, Ogrska, 22. februar. — Ogrski finančni minister grof József Karolyi je zbolel za influenzo in zdravniku se boje, da se ne razvila pljučnica, ker njegova vročica narašča.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

RUSIJA SE NA TIHEM OBORUŽUJE

Poljske oblasti sumijo, da se Rusija pripravlja na vojno. — Tovarne ne izdelujejo več traktorjev.

Varšava, Poljska, 22. februar. — Poročila o izdelovanju poljedelskih traktorjev v sovjetskih tovarnah v Stalingradu so nenadoma izstala.

Vojaški krog domnevajo, da je sovjetska vlada tovarne za poljedelske stroje v Harkovu, Ljeningradu in Rostovu izpremenila v municijske tovarne, v katerih tajno izdelujejo municio, vsled česar je opravljena domnevna, da se Rusija pripravlja na vojno na Dalnjem Izoku.

Vlad je z velikim pritiskom kujoči žito za rdečo armado, vsled česar je cesar Ljudvustvo primanjkuje žito ob Volgi. Iz pokrajine ob Volgi prihajo celo poročila, da v nekaterih krajih ljude stradajo.

Zimska posvetov kaže slaboto v poljedelci spomladini ne bodo imeli kaj sejati, ker so že deloma porabili semensko žito.

ROSE ALLEN JE ŠLA DELAT

Philadelphia, Pa., 22. februar. — Rose Allen, hčer milijonarja, je navidez pozabilna na vse neprizornosti, skozi katere je še njen brat Eddie, ki je ustrelil njenega ljubimca Franka A. Donaldsonja, pa je bil pred porto oproščen.

Dobila je v neki trgovini službo kot modlistinja. Dela že nad en teden, pa nikomur ni bilo to znanou, niti njenim najbližnjim prijateljem.

Rose, ki je starita 18 let, je takoj po razsodbi šla iskat dela. S svojim očetom in bratom se ni pobovala in hoče sama zase skrbeti.

STARĀ ŽENA PREŽIVA

Portland, Ore., 22. februar. — 92 let starci kapitan iz državljanske vojne, Henry C. King, toži svojo 60 let staro ženo, s katero je poročen eno leto, za ločitev zakona, ker, kot pravi, "leta preveč okrog."

Stanton je star 107 let in je bil delavce na neki farmi v Adelle. Zdaj pa hoče postati neodvisen ter bo pridel kel svojo obrt obrezovanje dreves.

TEŽKE SVINJE

Smith Center, Kans., 22. februar. — Fred Holthus, ki je daleč okrog poznan, da zna rediti debele prase, je pred kratkim prodal tri najstarijih prasičev. Povprečno je vsak preveč tehtal 616 funtov.

ZEMLJEVID STAR 4000 LET

Cambridge, Mass., 22. februar. — Najstarejši zemljevid, ki je bil izdelan pred več kot 4000 leti, je našla ekspedicija Harvard University. Pod vodstvom R. F. S. Starla blizu starodavnega mesta Nuzi, v državi Irak, 200 milj severno od Babilona.

Zemljevid je zarezan v kamnito ploščo, katero so našli 20 čevljev pod zemljo.

STARA IZKOPINA

Uđevela, Švedska, 22. februar. — Po zadnjih vladni odredbi v začetku države je bilo vsled nepokorenosti obsojenih v ječu 12,000 oseb, 3000 pa jih je bilo aretiranih in še čakajo na sodbo.

ARETACIJE V INDIJI

New Delhi, Indija, 22. februar. — Po zadnjih vladnih odredbi v začetku države je bilo vsled nepokorenosti obsojenih v ječu 12,000 oseb, 3000 pa jih je bilo aretiranih in še čakajo na sodbo.

TARDIEU BO PROSIL ZBORNIKO, NAJ MU IZREČE ZAUPNICO

PARIZ, Francija, 22. februarja. — Najprej je naročil predsednik francoske republike Doumer znamenu pisatelju in politiku Painleveju, naj se stavi novo ministrstvo, toda Painleve ni mogel niclesar opraviti. Nato je Doumer poveril isto nalogo Tardieu-ju, ki je bil vojni minister v Lavalovem kabinetu.

Včeraj je Tardieu izjavil, da se mu je težka naloga posrečila.

Kabinet se opira na desno krilo v poslanski zbornici. Koliko časa se bo mogel vzdržati, je veliko vprašanje.

Tardieu je prevzel ministrsko predsedstvo in mesto zunanjega ministra.

Andre Francois Pietri, ki je bil v Lavalovem ministrstvu minister za proračun, je postal minister za narodno obrambo.

Laval je minister za delo, senator Mathieu je notranji, Fladin pa finančni minister.

<p

ROMAN RUSKEGA DEKLETA

FRANCOSKO SPISAL CLAUDE ANET

21

Ni mogel več doumeti, kako ga je mogla Arijanina preteklost tako razburiti. "Hvala Bogu, da me ni varala. Njena nezashčitana odkritost me je bržkone rešila. Če bi bila navrhana, kakov se njenje evropske sestre, če bi mi igrala tisto dražestni, sentimentalno komedijo, ki smo je vselej takor radi deležni, če bi me bila skušala prepričati, da me ljubi in da sem jaz prvi moški, ki je premagal njenje srce v ljubljivim izkušnjam njenje preteklosti — kdo ve, ali ne bi bil že v njenih mrežah? Toda takšna, kakšna je, ne ščiti pred samim seboj, da si ne delam prevar, ki bi me utegnile predalec dovesti. Še nikeli ni videl takor treznega, stvarnega človeka. Očituje se kakor kakšen anatomičen izdelek; kar druge ženske skrbno prikrivajo, to ona očituje. Stavim, da bom po svoji vrnitvi zvedel načineno število vseh njenih ljubimcev z vsemi njihovimi življenjepisimi. Jaz sem samo Številkova več v njenem seznamu, tega ne smem pozabiti. Temu dekletu moram biti hvaležen, da mi je tako prostodušno podarilo svojo dražestno osobo in se odreklo dolgotrajnemu pretvarjanju in vsej običajni komediji."

V tem nastroju ji je napisal veselo pismo, v katerem ji je živalno zatrjeval, da ne more več pogrešati dolgih razgovorov z njo, s katerimi ga je take dražestno kratkočasila za njegovega bivanja v Moskvi. O bodočih dnevih na Krimu si obeta mnogo sreče. Njegovo pismo se je križalo z nekaterimi njenimi vsticami, v katerih ni nič omenila o nameravanem potovanju, pač pa mu je dovoljno opisovala svoje življenje, potekačoče ji med zaljubljenimi stricem in tetom, ki jo je ljubosomne siloma splašilo iz njenih običajne otopelosti in gluposti. Pismo je bilo prav tako živahnino in naravno kakor vse njeni bistvo.

Brezjavil ji je uro svojega prihoda in ji ponovno sporčil, da odpotujeta skupaj na slednjega dne.

Arijana Nikolajevna ga je pričakovala na kelodvoru in v vozu, ki ju je peljal v hotel, se je nežno privila k njemu. Baš tisti dan je sijajno prestala zadnjo izkušnjo. Ni ugovarjala glede njenega skupnega potovanja in mu je pripovedovala, kako pretka no je s pomočjo nekega prijateljice prevarila očeta, strica, tetu Varvaro in svoje prijatelje, ki so jo vsi doma pričakovali. Samo to je rekla, da mora biti šestnajstega junija doma iz važnih razlogov in da se o tem ne more več pogajati. Eden teden daruje prijatelju.

Naslednjega dne ju je odpeljal sebastopoljski brzovlak. —

Ležala sta na majhnini peskovini morskega obrežja na rdečem, vročem pesku, desno in levo poleg njeni in za njima razjedeno rdeče pečevje, pri nogah šumeče morje, katerega mehki valovi so umrli na pescu s šumom, ki je bil podoben zvoku trgača se svile. Na jasnom nebnu se je lesketalo nekaj nepremičnih oblakov, kakor da so zasidrani v ozračju. Živila sta, kakor je Konstantin preročeval, blažena kot bogova, na solnici ležeč, dihalo dišaven morski zrak. Bila sta tu že preko osem dni, blizu Jalte, in živila neprestano samo zase. Stanovala sta v majhnini hišici, ki jo je neki prijatelj slikar odstopil Konstantinu. Imela je bele zidove, rdeče streho in je bila docela skrita med pečevjem. Njena notranjost se je sezajala iz dveh sob. Večja soba je imela tri okna, gledajoča proti jugu na morje. Bila je belo preplešana in obložena z orientalskimi preprogami, ob stenah so stali divani. Z nje je bil čudovit razgled na pečevje, evelice, kaktuse in borovje. Na zadnjih strani hiše je bila kuhinja in soba za služkinjo, ki je kuhalila. Bila je tatarskega pokolenja in črnih las. Neslišno je šigala na svojih lepih bosih nogah po hiši. Arijana je obšla, kakor mačica, ki pregleda najprej svojo okolico, hišo, ki jo je Konstantin izbral za ujuno skupno življenje, nazadnje je izginila v kuhinjo, kjer se je dolgo razgovarjala s Tatarko. Konstantin jo je prosil, naj nadzoduje gospodinjstvo, toda napravil je to z nekim strahom, priča-

kujoč kdove kakšna razočaranja. To da je Arijana prijetno presenetila. Pokazalo se je, da je dovršena gospodinja; miza je bila pogrujena redno ob dolgočenih urah in tudi jedi so bile raznovrstne in menjajoče se ter okusno pripravljene. Arijana si ni štela v sramoto, da je učila Tatarko kuhinjskih receptov, ki so bili iz izvirne Varvarine kuhinje. Tudi je nadzorovala kuhanje. Silno resno je prevzela svoje nove dolžnosti in za mizo se je veselila, ko je Konstantin z nasladjo jedel.

Njuno življenje je bilo sicer enolične, toda docela mirno in udobno. Ko sta se v prijazni spalnici prebudila precej pozno, je Arijana tlesknila z rokami, nakar je bosonoga Tatarka, smehljajoč se in molče prisnela v sobo velik podnos s čokolado, čajem smetano, svežem kruhom, maslom in sladičami. Zajtrkovala sta drug poleg drugega z velikim tekom in v neskrbnem brezdelju. Šele okrog enajste sta zapustila hišo in šla na bližnjo malo peskovino. Tu sta se podiša v svetlem solncu, se igrala med pečevjeni kakor otroka, stekla v skoraj mlakačno vodo, pritekla nazaj in zopet zabredila v vodo, končno pa sta se zleknila po pescu... Arijana je tedaj razpustila svoje lase in ležala sta nepremično, z zaprtimi očmi pod žgočim soncem. Imela sta občutek, kakor da jima solnčni žarki prodirajo globoko v telesa in da prasketajo pod kožo milijoni električnih iskrov. Vse neskončno življenje je plalo v njeni, v skalah, tleh in evelicah sta videla svoje brate in sestre; po soli dišči veter jima je božal telo in pihljal med prsti njunih bosih nog. Bila je t o prijetna mrtvičnost, da sta komaj še zaznala svoje telesnost.

Okrug ene, ko je solnce najhuje pripekelo, sta se vrnila kakor omamljena v svojo hladno sobo in se lačna lotila jedi. Nato je sledil v urah največje vročine dolg po-poldanski počitek. Med čitanjem in kajenjem sta zaspala in počivala do petih, ko sta pila čaj. Nato se je vzduhujoč resala in si nadela kakor pajčevina tanko letno obliko.

Ko se je mračilo, sta šla z doma in hodili po cesti proti Jalti vzdolž bujnih sadovnjakov in eveličnih vrtov, ki so obrobili obrežje. V tem bližnjem mestu sta večkrat počivala, ko se je znočilo, na terasi, visoko nad morjem stoječega hotela. Globoko pod njim so se pozibavale ladje v pristanišču, ki so ga razsvetjevale velike obločnice; tiha godba je odmevala v diščo noč. Dolgo sta tam sedela, daleč od vsakdanjosti, sta se razgovarjala in sanjala iz noči. Pozno sta se vrnila domov. Vso nočno pot so ju spremljale kresnice, iskreč se od veje do veje dišečega grmovja; zdaj so ugasnile, zdaj zopet zasvetile, kakor da oznanjajo ljubezen, ki je vzplamela v kratkih, živil plamenkih okrog njeni. Doma je brbotal samovar na mizi.

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjige, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

**Knjigarna
"Glas Naroda"**

"Sedaj kadim samo LUCKIES"

"Pri filmu sem morala kaditi razne vrste cigaret, toda šele, ko sem začela kaditi LUCKIES, sem spoznala, da so edine cigarete, ki ne dražijo mojega grla. Sedaj kadim samo LUCKIES. Dodatna udobnost vašega izboljšanega Cellophanskega ovoja, ki se ga da tako lahko odpreti, je nekaj posebnega."

Sue Carol

"It's toasted"

Zaščita Vašega Grla — proti dražiljam — proti kašilju

In Mokrotno-varen Cellophane Obdrži ta "Toasted" Okus Vedno Svež

KARAVNATE NA LUCKY STRIKE — 60 minuti z užitkovitim plesnim obiskom na svetu in Walter Whitehall, komega žaludčna užitkovost.

Poštovno izdelavalec mizice, vsek dnevno, celotnih in izolir. vsega vrsta. N. G. Cigarettes.

te se, kaj bi se razburjali! Na svetru, tovariš.

Diabetov je prozno stopil na korak nazaj od mize in z nekoliko nriavim glasom odgovoril:

— Samo izprašujte me, prosim, da konča! Vse dobro vem! Kdo je izdajalec? Kautski! Kdo je grobar? Scheidemann! Kdo je kancler? Le Follette!

— Pomirite se, tovariš! — je prijazno rekel izpravevalec in previdno zapustil svoj stol, da bi se nekoliko umaknil v ozadje. — Saj vidim, da ste dobro pripravljeni.

Na svidenje, tovariš.

Dabetov se je blaženo neasmehnil, se priklonil, a pred vrati se zopet ozril in se zasmjal:

— Kdo je izdajalec? Kautski! Kdo je Abramović?

Za trenotek je učinkovito obmeknil, pomembno pomežka in na vse glas zavpli:

— Socialistični osel!!!

Zunaj so obstopili Diabetova razburjenih uradnikov: — No? Kako je bilo?

— Vsem sem zaprl sapo. Stavil so osem vprasanj. Tačkoj sem na vse odgovoril. Tačkoj sem na vse odgovoril, pa se sam dodal deset po vrhu. Le pomislite — izpravevalec me je naposlед dočelo gledal. Naposlед mi je naklonil odlikovanje — izlet v Krim. Tačkoj sem na vse odgovoril. Malenkost...

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VALENTIN KATAJEV:

IZPIT

Cim je bil določen dan za obvezni izpit iz politične abecede, je pripravil blagajnik Diabetov drobno popisan listič in ga dva tedna neprehenoma imel pred očmi. Vedeni zopet je na pamet ponavjal temeljna vprašanja, od katerih je bila odvisna vsa njegove uradniške bodočnost: — Kdo je naš veliki vodja? Marks. Koga imenujemo socialne patriote? Naše sovražnike, ki pod socialistično kriko služijo burzuziji. — Kaj je značilno za kapitalizem? Divje razbojništvo v duhu načel zasebne lastnine. — Kako bomo izpeljali naše gospodarske načrte? S pomočjo elektrifikacije sovjetskega ozemlja.

— Kje so bili prvici zastopani vsi svetovni narodi? Samo na prvem kongresu II. Internacionale v Parizu, dočim nima t. zv. Zveza narodov nobene pravice do tega naslova. — Kaj vam je znano o kapitalizmu? Razlikujemo premenne in nepremične. — Katero obliko bo imela idealna komunistična država v bodočnosti? Ne vemo, to bo določil njen razvoj sam. — Kdo je izdajalec mednarodnega socializma? Kautski. — Kdo je kandidat za člana vodstva III. Internationale? Le Follette.

— Kdo je grobar zapadnega socialismu? Scheidemann. — Kdo je Abramović? (Vodja rus. soc. dem. menjševikov v emigraciji. O prev.) Socialistični osel... osel...

— Ta-a-ko? Me tako veseli... A poveste, kako se le vam posrečijo priti v sovjetsko službo?

— S pomočjo elektrifikacije sovjetskega ozemlja.

— Izpravevalec je območnil in pomembno pogledal ostale navzočo določnost.

— Cujte, tovariš, kdaj ste zadnjie merili svojo temperaturo?

— Je previdno vprašal tajnik.

— Samo na prvem kongresu II. Internacionale v Parizu leta 1852.

Neutrudni Diabetov je stiskal listič v roki in neprehenoma mrimal z napol zatisnjeni očmi: — Oh, samo da se ne bi zmotil! Kdo je izdajalec? Kautski. — Kdo je grobar? Scheidemann. Kdo je kancler? Le Follette.

Navzoči so razburjeno šepetal med seboj. Tajnik je pa prstn smuknil z obe.

— Izvrsto, tovariš, — je s hlijenjem navdušenjem zaklical izpravevalec. — Krasno, sijajno! A pred vsem, pomirite se, vam pravim! Poslali vam bomo na počitnico v Krim... recimo v Jalta. To vam bo dobro delo... Saj veste — morski zrak... solno podnebje... Vse bomo oskrbeli... Samo pomiri-

Odpravi bolečine

Ne trpite revmatičnih bolečin v bolezni. Nabavite si steklenico linimenta

PAIN-EXPELLER

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko

Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

Stane samo

\$2.—

Naročite za pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street

New York City

VSE SE PREBOLI

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

36

(Nadaljevanje.)

Nad pol leta je ležala težko bolna v bolnišnici, ne da bi kaj vedela. Vročica je razsajala po njem telesu da se je včasih bal zdravnik najhujšega. Toda njena močna narava je slednjie vendarle pregnala črnega angela, ki je več tednov grožeče stal poleg nje ne postele.

Ko se ji je slednjie njen stanej nekoliko izboljšalo in se je zopet zavedala, da živi, je bila tako slaba, da ni mogla misliti, niti dagniti roke. Postala je tako suha, da je izgledala kot štirinajst let staro dekle. Vse, kar so ji ponudili, je sprajela kot otrok, kakor v polsnu, ne da bi govorila, dokler se ni po preteku par tednov privpel njen razum jasnit in tedaj ji pride v misel vprašanje: — Kako sem prisla tu-sem? Kaj se je zgordilo z menoj?

Nepoznana okolina katero je opazila v popolni zavesti, priprasta soba, usmiljene sestre z belimi klobukami; vse to se ji je zdelo cudno.

Sponnala se je svoje matere in je zahrepela po njej. Potolažili so jo, da je odpotovala v neko kopališče. Vdala se je, ker je bila že preslabaa, da bi še dalje izprševala.

Poletje je poteklo, ne da bi ga bila okusila. Nekega dne pa zapazi pod svojim oknom, kako so plesale v vetrju snežinke. Ali je bila že zima? Kaj se je tedaj vse zgordilo z njo? Kje je poletje? Ničesar nji videla.

S počasi rastecimi telesnimi močmi so prihajale tudi misli in spomini in nekoga dne je bilo v tem razdelju vse tako jasno, kot bi bilo včera.

Korakoma so ji hodiile misli nazaj; brala je novelo barona Ulricha Kamnikarja; celo naslov se je spominila: "Postaja Vijoče Bronske".

Vijoča Bronska — to je bila ona.

To neizmerno poniranje! O, kasko je vse to še gôrelo v njenem spomini. In nato razgovor z Joškom, katerega potem ni več videvala. Popoldne je šla na izprehod, da bi vsla svojim mislim, ki so jo do tedaj neizmerno mučile, jo gnale v obup, da je hotela v valovih iskati konec svojih muk. Tedaj pa se nenadoma pojavi pred njo star gospod, ki jo je varoval pred hidnim dežjem z dežnikom. Vse te slike je videla jasno pred seboj. Sama sebe je videla, da sedi žnjim v gostilni; poznal je njenega očeta in je govoril o njem. Do tu so segale njene misli, kar je bilo poznje, o tem ni vedela več. Velika globelj je bila pred njo in zastonj je poskušla jo napolnila.

Nemirna postane v svojem premišljevanju in korpice je čakala na obisk zdravnika, ki ni nikdar zamudil, da je ne bi pregledal.

Ko zdravnik stopi v sobo, takoj opazi veliko izpremembo na bolnici. Rožnata barva je ležala na njenih lieih.

Zopet vročica? Potaplje žilo. Margaretu se dvigne v postelji.

— Nisem več bolna, gospod doktor. Samo to premišljujem, kako sem prišla sem. Vedno ste se mi izogibali, zdaj pa hočem vedeti in tudi vstati.

Snejejo potisne v blazine.

— Preveč želja imate naenkrat, gospica. Zdi se mi, da ste preveč odločna. Jutri bom vidieli.

— Toda zdi se mi, da sneži, gospod doktor.

— Seveda mora snežiti. Božič mora vendar imeti belo odoje.

Začuden in z velikimi očmi ga pogleda.

— Ali je kmalu Božič? Tedaj sem bila dolgo bolna, gospod doktor.

— Zelo bolna, gospica, — potrdi zdravnik, — toda, če nekoliko potrpiamo, pridemo če z hribi. V nedeljo pa boste mogoče za poskušajo mogli za kakde četrt ure vstati.

Naslednjega dne pa pride tudi stari gospod, ki ga je tedaj srečala. Bil je zdravnikov brat, kot so ji povedali.

Sedel je ob njeni postelji kot oče in kot oče ji je gladil roke.

In tudi prizanesljivo ji je povedal, da je izgubila mater, katero ji je včela lepa in hitra smrt.

Mirno in udano je sprajela to vest in čudovito v oblasti svojih čustev, kajti pojem mati ji je bil kot sanje. Nobenega hrepenenja ni imela po njej. Njen čas trpljenja je izbrisal vse. Nobenega občutka ni imela več za bolečino in veselje.

Vsek dan je prihajal sodniški svetnik Hafner in vsak dan je bolj zaprl samotno dekle v svoje sreči. Pripremovač je, kasko si je želel dobiti ljubezljivo hčerko in jo je vprašal, ako mu tudi hčer postati.

Pozneje je niso več vprašali. Naenkrat je sedela v vlaku, ki jo je peljal v Celje ob strani dobrega starega gospoda, ki ga je takoj vzljubila kot očeta.

Njeni okrevanje je sedaj naglo napredovalo. Globoki vtisi krasne narave, breskrbnost za življedenje, na kar prej ni bila navajena, vse to ji je veliko pripomoglo, da se ji je zdravje naglo vrnilo. Z vsakim dnem je bolj evetela. Velika noči ji je bila resnično vstajanje.

Pocenjala se je svečo, močeno in zdravo, kot prej; postal je zopet prejšnjja Margaret Homčeva.

Toda ne vse prejšnjia — zanj, ki ga je prej poznala, je čutila nekaj tujega. Ob njenih ustnicah je bila neka poteza, ki njenemu obrazu ni bila primerna. Njen prejšnji neizmerno ljubezljivi, otroški izraz je izginil. Na njenem lepem obrazu je ležalo nekaj hladnega, zaprtega, nekaj zrelega. Samo, kadar je govorila s svojim starim prijateljem, je razvezetal njen ljubost.

Razočaranje, ki ga je doživel zaradi enega človeka, kateremu je podarila svoje prvo čustvo, je bilo preveliko. To razočaranje je v njej nekaj uničilo, kar ni moglo več vstevati, napravilo jo je za po-dobro brez usmiljenja, kot so jo imenovali njeni oboževalci.

Svetnik Hafner ni hotel, da bi bila Margaret brez vsake zavare, temveč je obiskoval z njo razne prireditve, veselice in zabave in veselilo ga je, ko je vedno opazoval, koliko poklonov dobiva od vseprvsi njegova lepa varovanka.

Stavil ji je pogojo, da ga smatra za svojega očeta. Rekel ji je, da jo hoče za vedno imeti pri sebi kot ljubko hčerko, ki je razveseljevala večer njegovega življedenja in mu odganjala misel na zapuščenost.

Ko mu nekoč pravi, da mu je za njegove dobrote, ki jih ji je izkazal, veliko dolžna, ji odgovori:

— Hčerka, jaz imam večji dobiček. Ako že to mislite, tedaj plačajte svoj dolg z izpolnjevanjem mojih želja. Bodite moja hči in privoščite mi veselje, da me imenujete očeta. Nikogar nimam, za kogar bi bilo treba skrbeti. To je kazem za ljudi, ki v mladosti niso nicesar hoteli vedeti o zakonu. Kot dar z neba ste mi — si mi pričita na pot mojega življedenja, moja draga.

Primejo za roko in jo proseči pogleda.

Ginjena se solznih oči skloni k njejmu. Stari mož jo pritisne k sebi. — Moj dragi otrok! — In te besede večkrat ponovi.

— Oče!

Glavo skrije na njegove prsi. O, zdaj je zopet imela dom, imela je očeta. Ni bila več zapuščena. Vedno mu bo za to hvaležna!

Poteklo je eno leto in nikdo ni obžaloval te zvezne. Bilo je med-sebojno dajanje in jemanje S hvalično in otroško ljubezni se je Margaretka oklepala starega gospoda, ki je videl v njej svojega Boža. Vso ljubezen svojega bogatega sreca je daroval svoji lepi varovanki, ki je, rešena vsakdanjih s krbi, razvila vso lepoto svojega telesa.

In kako bogatega ga je napravila — kako polna je bila njegova hiša sijaja in solnce, kajto v svoji otroški ljubezni je bila sama sladost, ki je bila v tako velikem nasprotju z njeno drugačne tako hladno in udano naravo.

Marsikaterega snubea, ki ji je nudil najlepšo bodočnost, je od-klonila.

(Dalje prihodnjič.)

MAČEK IN KISLE KUMARE

Zakaj mulj pes travo, kadar si je pokvaril želodec? To in podobno vprašanja so fiziološki vedi že dolgo delala preglavice. Vse teoreje, ki se bavijo z občutkom gladu, imajo skupno naziranje, da povzroča izmenjava snovi sprememb v sestavi tkivnih sokov in da so s tem občutkom zvezane določene kemične reakcije. Tako n. pr. izmenje na občutku pri človeku z vbrizgavanjem grozdnega sladkorja ali tudi z vbrizgavanjem natronevega luga.

Človek je tedaj lahko s praznim želodem sit. Po drugi strani pa nič ne koristi, če si napolni želodec z nepravljivimi snovmi — želodec je poln, toda glad ostane. Za vsem tem morajo biti torej še druge stvari.

Tek je posebna vrsta gladu, tako rekoč fineša. Če si poželim prekrokanju kislih kumaric ali slanišč, bi to lahko razlagali s tem.

— Kajto si je vbrizgal v topoto. V teku svojega razvoja spremeni človek večkrat svoj okus in poželjanje po določenih snoveh — to je zelo razumljivo, kajti otrok potrebuje za svojo rast čisto drugih substanč nego odrasel človek.

ŠKODLJIVOST NIKOTINA

Zlasti problematičen se nam mora videti tek, kadar nastopi v določene snovi. Nerazumljivo se nam mora zdati, če prične mlada živila hipoma glodati kosti. Če pogledamo stvar po bližje, pa bomo morda opazili, da primanjkuje njeni krmi fosforja, ki si ga živapotem skuša preskrbeti na ta način. Kosti vsebujejo namreč mnogo fosforja. Tako bomo lahko tudi opazovali, da si pričnejo ovce, ki jim v krmi primanjkuje mineralni soli, medsebojno žreti volno — v volni je dost takšnih soli. Koški so v času, ko ležejo največ jajc, naravnost požrešč na jajčne lupine in druge stvari, ki vsebujejo apno — petelin, ki nima tolirkone potrebe po apnu, pa ne kaže nobenega zanimanja za takšne slatice.

Organizem, ki mu primanjkuje določenih, za njegovo zdravje potrebnejših snovi, vzbuja torej sam od sebe apetit po takšnih snoveh. S tem pa se nismo pojasnili, kako žival primerne snovi iztake. Koški ne vodi pri iskanju hrane, n. pr. niti tip riti vonj v posebni meri. Žival mora biti torej navezanata samo na poskušanje in izkušnje. Izkušnja jo uči, da morejo n. pr. jajčne lupine utolažiti ne glede na ležilo.

Kajanje je zamotana zveza sreča destilacije z destilacijo vodne pare. Razločevali je treba glavni tok dima, ki se vrski z usta in stranski tok dima, ki uide v zrak. Glavni tok reagira pri cigaretah v deloma pri tobaku za pipo kislo, vsebuje torej nikotin v obliki

**Boljše zdravje
večja moč**

Slabotni, boljni moški in ženske bodo dobili v Nuga-Tone šudovito zdravo in močno zdravilo. To izvrstno zdravilo občutno živit bolezenskih glijiv. Da novo moč in ojača ostebeli želodec in druge organe. Potem ko jemati Nuga-Tone nekaj časa bodo dobro dobili boljši apetit, hrana se bo lagje prehravala, bodoče zdravljeno in močnejši in vaš spuščanje, ki trajajo najmanj 24 ur. Smrtna doza znača za nikotin 50 do 60 miligramov, zadostuje pa lahko tudi 30 mg.

— Kako se izognemo najučinkovitej nevarnosti nikotina? Najboljši odpmoček bi bil seveda ta,

da bi sploh ne kadili, in drugi vrsti bi koristilo gojenje tobačnih vrst zelo malo ali nič nikotina, kakor ga poskušajo v zadnjih letih na Nemškem.

Nadaljnja možnost bi bila v umetnem odpravljanju in razkrevjanju nikotinskih spojin v tobaku.

A le malo metod je v tem pogledu izvedljivih in uspešnih.

V Nemčiji in v Švici so začele oblasti v zadnjem času preiskovati različne vrste cigaret in smotek, ki so jih tvrdke izdelovatelje ponujale kot nikotina proste. V Nemčiji so preiskali kalskih 220 teh cigaretov vrst — a le prav redke so se izkazale to, kar so jih izdelovali fabrikanti. Zato bodo v Nemčiji in tudi v Švici v kratkem izdali zakon, ki bo v tem pogledu napravil konec goljufivih reklami.

DENAR POSILJA

v Jugoslavijo, Italijo, Avstrijo in druge dežele točno in sigurno sta-

ra in zanesljiva tvrdka

LEO ZAKRAJEK
630 — 9th Avenue
New York, N. Y.

Cene za dinarje in lire so sledeče:

500 dinarjev za	\$ 9.65
1000	\$18.90
2000	\$37.50
3000	\$56.—
5000	\$93.—

TA TVRDKA OPRAVILA TA POSEL
ZE NAD 12 LET

soli: pri smotkah in podobnih iz-delek reagira alkalicno.

Pri kajenju brez inhaliranja ostaneta kakšni dve tretjini dima v organizmu, z inhaliranjem pa celičem sedem osmih. Pri cigaretah se močnejši fiziološki učinki po nikotinu dosežejo že z inhaliranjem pri smotkah pa brez njega. Največja reziskovanja potrjuje star izkušnjeno, da je smotka najbolje podoben do polovice in jo tem na makani do polovice na ustnik, ostanek najmanj 2½ do 3 cm pa vredi stran.

Pravi užitek, ki povzroča, da se marsikaterega kajenja ne more odtegniti; temelji na fizioloških učinkih nikotina v organizmu. Nikotin vpliva na simpatično živčevje, zlasti na napetostno stanje v žilju, na delovanje drobja, srca itd.

Pravilno kajenje vpliva do neke mere dražilno in mu sledi tu pa tam pomirjevalna narkozra. Zmereno kajenje ni direktno škodljivo, nezmereno pa povzroča iste simptomate akutnega zastruševanja z nikotinom, kakovrstno nastopajo pri začetnikih, le da so često še ne-varnejši.

Pri trajnem kajenju se organizem utrdi napram strupu in blaži njegove neposredne učinke. Sčasoma pa nastopi kronične skode v organih, ki postanejo posebno očitne, če kadilec za krajši čas ali trajno opusti kajenje. Zdrav človek, ki ne kadili, dokazuje s tem, da oboli po slučajni kajti, svoje zdravje, kadilec iz navade pa dokazuje s tem, da nanj ista kolicična nikotina žvejčuje, svojo bolez.